

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2801/2567

ธนาคาร ก. โจทก์ บริษัทบริหารสินทรัพย์ ส. ผู้ร้อง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้คัดค้าน นาย ป. กับพวก จำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 95, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 145

ย่อ / หลักกฎหมาย

พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 95 กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตรวจดูทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันเท่านั้น มิได้บังคับให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องดำเนินการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันให้แก่เจ้าหนี้มีประกันเสมอไป การตรวจดูทรัพย์สินตามมาตรา 95 นั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกระทำการด้วยการสอบสวนหรือขอมติที่ประชุมเจ้าหนี้ก็ได้ การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้านนำเรื่องของผู้ร้องเข้าที่ประชุมเจ้าหนี้จึงมีอำนาจกระทำการเรียกประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นนี้เป็นกรณีที่ผู้คัดค้านสอบถามความประสงค์ของเจ้าหนี้ในการดำเนินการแก้ที่ดินพิพาท เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้แถลงว่าไม่ประสงค์ดำเนินการแก้ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน และให้เจ้าหนี้ตามมาตรา 95 ไปใช้สิทธิดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันตามกฎหมายอื่นต่อไป ซึ่งมีผลเป็นการสละสิทธิในที่ดินพิพาทตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 145 (3) ที่ดินพิพาทย่อมมิใช่ทรัพย์สินในกองทรัพย์สินในคดีล้มละลายของจำเลยที่ 1 ที่ผู้คัดค้านต้องมีหน้าที่รวบรวมนำมาขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นนำเงินมาแบ่งแก่บรรดาเจ้าหนี้ ดังนั้น ผู้คัดค้านจึงไม่มีหน้าที่ยึดที่ดินพิพาทออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่ผู้ร้อง

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาดเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2550 และพิพากษาให้จำเลยทั้งสองล้มละลายเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2552 ต่อมาวันที่ 19 มีนาคม 2555 จำเลยทั้งสองได้รับการปลดจากการเป็นบุคคลล้มละลาย ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้มีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 9960 ของจำเลยที่ 1 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่ผู้ร้อง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้ร้องยื่นคำร้องขออนุญาตอุทธรณ์พร้อมอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษมีคำสั่งไม่อนุญาตให้อุทธรณ์ให้ยกคำร้อง และไม่รับอุทธรณ์ของผู้ร้อง คืบค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ทั้งหมดแก่ผู้ร้อง ผู้ร้องฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันรับฟังเป็นยุติในเบื้องต้นว่า เดิม นาง ป. กู้ยืมเงินจากธนาคาร ก. โดยพันตำรวจเอก ข. เป็นผู้ค้ำประกันและจดทะเบียนจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 4027 เป็นประกัน และต่อมาได้มีการจดทะเบียนแบ่งแยกที่ดินดังกล่าวออกเป็นแปลงย่อย โดยที่ดินโฉนดเลขที่ 9960 ของจำเลยที่ 1 เป็นหนึ่งในที่ดินแปลงย่อยที่แบ่งแยกมาและยังคงติดภาระจำนองอยู่ ต่อมาธนาคาร ก. ฟ้องนางสาวหรือนาง ป. กับพันตำรวจเอก ข. และบรรดาเจ้าของที่ดินแปลงย่อยเพื่อบังคับชำระหนี้และบังคับจำนองต่อศาลจังหวัดเพชรบุรี โดยจำเลยที่ 1 ถูกฟ้องเป็นจำเลยที่ 116 ในคดีดังกล่าวด้วย ก่อนที่ธนาคาร ก. จะโอนสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ร. และศาลจังหวัดเพชรบุรีได้มีคำพิพากษาเป็นคดีหมายเลขแดงที่ 364/2549 ให้นางสาวหรือนาง ป. กับพันตำรวจ

เอก ข. ร่วมกันชำระเงิน 10,436,854.17 บาท พร้อมดอกเบี้ยแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ร. หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วน ให้ยึดทรัพย์จำนองซึ่งรวมถึงที่ดินโฉนดเลขที่ 9960 ของจำเลยที่ 1 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาดแล้ว วันที่ 22 ธันวาคม 2552 บริษัทบริหารสินทรัพย์ ร. ได้ยื่นคำร้องต่อผู้คัดค้านเพื่อขอรับชำระหนี้บุริมสิทธิเหนือที่ดินโฉนดเลขที่ 9960 ก่อนเจ้าหนี้สามัญรายอื่น โดยอาศัยมูลหนี้ตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดเพชรบุรีดังกล่าว ผู้คัดค้านพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาตให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ร. ดำเนินการเอาที่ดินโฉนดเลขที่ 9960 แยกกองแบ่งให้จ่ายเงินให้ตามสิทธิแต่ไม่เกินวงเงินจำนอง หากมีเงินเหลือให้นำส่งเข้ากองทรัพย์สินลูกหนี้ ผู้ร้องได้รับโอนสิทธิเรียกร้องตลอดจนหลักประกันจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ ร. และเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2557 ศาลจังหวัดเพชรบุรีมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องเข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว วันที่ 7 เมษายน 2559 ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอสวมสิทธิในคำขอรับชำระหนี้ของบริษัทบริหารสินทรัพย์ ร. และผู้คัดค้านมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องเข้าสวมสิทธิได้ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2561 ผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ บุริมสิทธิ โดยขอให้ผู้คัดค้านยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 9960 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่ผู้ร้อง ผู้คัดค้านให้ผู้ร้องนำส่งเอกสารเพิ่มเติม ก่อนที่จะเสนอให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณา และเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2563 ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติไม่ประสงค์จะดำเนินการกับทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันดังกล่าว โดยให้ผู้ร้องไปใช้สิทธิดำเนินการบังคับคดีกับทรัพย์หลักประกันตามกฎหมายอื่นต่อไป วันที่ 15 มกราคม 2564 ผู้ร้องยื่นคำร้องอีกครั้ง ขอให้ผู้คัดค้านพิจารณาและยึดทรัพย์หลักประกันออกขายทอดตลาด แต่ผู้คัดค้านมีคำสั่งงดการดำเนินการโดยอ้างมติที่ประชุมเจ้าหนี้และคำสั่งกรมบังคับคดีที่ 801/2561 คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า ผู้คัดค้านมีหน้าที่ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 9960 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่ผู้ร้องหรือไม่ ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 95 บัญญัติว่า "เจ้าหนี้มีประกันยอมมีสิทธิเหนือทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันซึ่งลูกหนี้ได้ให้ไว้ก่อนถูกพิทักษ์ทรัพย์โดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ แต่ต้องยอมให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตรวจดูทรัพย์สินนั้น" บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตรวจดูทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันเท่านั้น มิได้บังคับให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องดำเนินการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันให้แก่เจ้าหนี้มีประกันเสมอไป การตรวจดูทรัพย์สินตามมาตรา 95 นั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกระทำการด้วยการสอบสวนหรือขอมติที่ประชุมเจ้าหนี้ก็ได้ การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้านนำเรื่องของผู้ร้องเข้าที่ประชุมเจ้าหนี้จึงมีอำนาจกระทำได้ และการประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นนั้นพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 32 กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมได้ตามที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ การเรียกประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2563 เป็นกรณีที่ผู้คัดค้านสอบถามความประสงค์ของเจ้าหนี้ในการดำเนินการแก่ที่ดินพิพาท โดยผู้คัดค้านได้กำหนดหัวข้อประชุมให้เจ้าหนี้แถลงความประสงค์เกี่ยวกับที่ดินพิพาทว่าประสงค์จะให้ผู้คัดค้านดำเนินการบังคับคดีแก่ที่ดินพิพาทซึ่งผู้ร้องได้ยื่นคำขอตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 95 หรือไม่อย่างไร และระบุเงื่อนไขว่า หากไม่มีเจ้าหนี้มาร่วมประชุมหรือมาร่วมประชุมแต่ไม่สามารถลงมติได้หรืองดออกเสียงจะถือว่าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่ประสงค์ให้ผู้คัดค้านดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์ดังกล่าว ผู้คัดค้านจะงดดำเนินการแก่ทรัพย์ดังกล่าวและแจ้งให้ผู้ร้องดำเนินการบังคับแก่ทรัพย์หลักประกันตามกฎหมายอื่นต่อไป เมื่อถึงกำหนดวันนัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นมีธนาคาร ก. เจ้าหนี้รายที่ 1

บริษัทบริหารสินทรัพย์ ร. เจ้าหนี้รายที่ 2 และผู้ร้องมาร่วมประชุม ที่ประชุมเจ้าหนี้แถลงว่าไม่ประสงค์ดำเนินการแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน และให้เจ้าหนี้ตามมาตรา 95 ไปใช้สิทธิดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันตามกฎหมายอื่นต่อไป ซึ่งมีผลเป็นการละสิทธิในที่ดินพิพาทตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 145 (3) ที่ดินพิพาทย่อมมิใช่ทรัพย์สินในกองทรัพย์สินในคดีล้มละลายของจำเลยที่ 1 ที่ผู้คัดค้านต้องมีหน้าที่รวบรวมมาขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นนำเงินมาแบ่งแก่บรรดาเจ้าหนี้ ดังนั้น ผู้คัดค้านจึงไม่มีหน้าที่ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 9960 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่ผู้ร้อง ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกคำร้องของผู้ร้องและศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ร้องอุทธรณ์มานั้นชอบแล้ว ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ทวิศักดิ์ อนุนาทรรัตนกุล · วิเชียร ดิเรกอุดมศักดิ์ · สอนชัย สิริาริยกุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2801/2567>